

Kerken met Stip inventariseert gastvrije parochies en gemeenten waar ex-gedetineerden welkom zijn en zich op zondag en door de week thuis kunnen voelen. Zo helpt *Kerken met Stip* mensen om na hun detentie geestelijk gesproken een dak boven hun hoofd te vinden en een gemeenschap die hen steun biedt voor hun geloof en leven.

**UITNODIGING
voor de Kerken met Stip**

**ONTMOETINGS- en INSPIRATIEDAG
op zaterdag 24 september vanaf 10 uur te Utrecht in het
Protestants Landelijk Dienstencentrum (PLDC)**

Thema: Slachtoffer en dader

Sprekers:

**dr Paul Oskamp over *Verzoening: moed om te veranderen*
Prof. dr Theo de Wit (gevraagd) over *Herstelbemiddeling***

***Verder, groepsdiscussie, voortgang Kerken met Stip,
lopende lunch, middaggebed en
afscheid van Paul Oskamp met feestelijke receptie***

***Locatie: PLDC, Joseph Haydnlaan 2A, Utrecht
te bereiken met buslijn 5 naar Kanaleneiland, halte Beethovenlaan***

***Aanmelden vóór 15 september bij Christiaan Donner
Huijgensstraat 6, 2515 BC Den Haag
telefoon 070.380.38.90; e-mail cdonner@online.nl***

ETALAGE

In het afgelopen halfjaar zijn er vier vestigingen van Kerken met Stip bijgekomen. Wij verwelkomen:

- Haarlem   Kerk van de Nazarener
- Heerhugowaard   Heilig Hart van Jezus parochie
- Zoetermeer   Heilige Nicolaas parochie
- Zwaag   Sint Martinus parochie

In totaal tellen we nu **64** stipkerken.

IMPRESSIES VAN EEN EXODUSTRAINING

Riny Jonkers maakte een trainingsdag voor vrijwilligers van Exodus mee. Zelf is zij maatje en contactpersoon van een kerk met stip, de Binnenstadsparochie in Eindhoven. Hier volgen haar indrukken van de training.

We kwamen met 24 deelnemers samen in hotel Van der Valk in Eindhoven. Hans Fibbe, van Fibbe Coaching en Begeleiding, had de leiding. De ambiance was prettig, de sfeer ongedwongen.

De training richtte zich op het voeren van motiverende gesprekken. Na een algemene inleiding en de nodige uitleg werd een filmopname getoond van een gesprek tussen begeleider en cliënt. Daarbij kregen werkvormen, gesprekstechniek en lichaamstaal aandacht. Volgde een rollenspel in de vorm van een carrousel: opstelling van de groep in twee concentrische cirkels, waarbij elke vijf minuten een andere gesprekspartner met een eigen invalshoek tegenover je komt te staan. Het thema was een cliënt die niet coöperatief was en enkel Nee

zei. In een groepsgesprek werd dit behandeld en becommentarieerd.

Na een goed verzorgde lunch ging het vooral over gesprekstechnieken. Het bleek dat de toon die je aanslaat bepalend is voor de sfeer van het gesprek. Toon interesse voor je gesprekspartner. Probeer ontspannen te blijven en straal dat ook uit. Toon respect, ook bij afwijkende meningen. Geef op zijn tijd een compliment.

Een laatste vraag is: welk doel wil je in je contacten bereiken, en hoe bereik je dat? Ook daar werden, in drietallen, oefeningen aan gewijd. De evaluatie gaf blijk van het grote belang van gespreksstraining, omdat het maken en houden van contacten snel een probleem kan worden. Mij heeft deze dag geleerd om goed op mijn eigen functioneren te letten.

Presentatie nieuw logo op de landelijke ontmoetingsdag 24 september

Het kwam zo. Meer dan één stipkerk wil het logo van Kerken met Stip graag op de gevel van hun kerkgebouw aanbrengen. Dat geeft herkenning en roept vragen op. Vanuit die optiek hebben we nog eens naar het bestaande logo gekeken. Dat riep de vraag op of het huidige beeldmerk niet te onduidelijk is. Niet toevallig is dit ontwerp in de context van de bajes ontstaan. Dáár worden de tralies wel herkend, maar in een andere omgeving zeggen ze niet zo veel.

Om kort te gaan, wij zijn op zoek gegaan naar een nieuw logo. Daartoe hebben we kunstenaar Nancy Koot gevraagd om een ontwerp te maken.

Ondertussen ligt er een mooi nieuw logo. Nancy heeft zich laten inspireren door de HOBO-tekens die in de Verenigde Staten als tekentaal onder zwervers functioneren. Er is daar een enorm potentieel van losse arbeiders die - vaak clandestien per trein - het land doorkruisen op zoek naar werk.

Voor goede verstanders worden aldus boodschappen gecommuniceerd, zoals:

zwervers welkom - goed eten, hard werken - kaarsje branden - niets te halen - gevaarlijke hond - je mag hier slapen.

Het logo dat wij beogen geeft aan:
hier ben je welkom, kun je schuilen.

We houden het graag nog even spannend. Tijdens de ontmoetingsdag op 24 september willen we het nieuwe logo graag aan u allen presenteren.

Het project Verbinden & Versterken

Kerken met Stip participeert in het project 'Verbinden en Versterken'.

Dit project beoogt de zorg van het justitiepastoraat die in een penitentiaire inrichting aan gedetineerden gegeven wordt, buiten een zinvol vervolg te laten krijgen. De doorverwijzing naar een kerkelijke gemeenschap, zoals een Kerk met Stip, kan daar heel goed een onderdeel van zijn. In de begeleidingsgroep zitten vertegenwoordigers van het justitiepastoraat, de Protestantse en Rooms Katholieke kerken, Exodus en Kerken met Stip.

Om de 'verbinding' tussen binnen en buiten tot stand te brengen wordt een 'diaconaal pastor' aangesteld. De pastor zorgt ervoor dat het contact met een gedetineerde in de inrichting opgepakt wordt, zodat er voldoende band is ontstaan om na de detentie te kunnen doorbouwen op een vertrouwensrelatie. De opdracht voor deze pastor is breed: de nazorg kan behalve een pastorale component, ook de begeleiding omvatten van een (ex-)gedetineerde op het terrein van inkomen, het vinden van werk en/of woning, of begeleiding richting psychische of maatschappelijke zorg.

Dat alles zal gebeuren in samenwerking met instanties die bij de resocialisatie van ex-gedetineerden een rol spelen.

Er is gekozen om een 'pilot-project' te starten in Flevoland rond de PI's van Lelystad en Almere. In Lelystad heeft het diaconale project IDO zich bereid verklaard om te participeren. In een later stadium kan mogelijk ook op andere plekken in Nederland een arbeidsplaats voor een dergelijke 'diaconaal pastor' gegenereerd worden.

De diaconaal pastor wordt geen justitiepastor. Hij of zij heeft een HBO-profiel en wordt aangesteld en aangestuurd door Exodus Nederland. Er is vorig najaar begonnen met het zoeken naar financiële middelen om zo'n diaconaal pastor aan te stellen. Ondertussen zijn de toezeggingen van fondsen zover dat een sollicitatieprocedure kon worden gestart. De hoop is dat zo tegen de zomermaanden een allereerste diaconaal pastor aan het werk kan in Flevoland. Stipkerken kunnen verwachten dat er uit het werk van deze pastor meer doorverwijzingen gerealiseerd kunnen worden.

Advies om altijd een VOG te vragen aan leiding jeugd- en jongerenwerk in de kerk

Kerken met Stip adviseert kerken waar groepen met kinderen en jongeren functioneren om:

- er voor te zorgen dat er altijd twee of meer mensen van de leiding bij een groep aanwezig zijn, en
- om standaard een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) bij de burgerlijke gemeente te laten aanvragen door mensen die in de leiding meedraaien .

Een probleem rond grensoverschrijdend gedrag op het terrein van de zeden, kan uit een schijnbaar 'onschuldige' hoek komen. Dus ook van iemand die niet met een bespreekbaar gemaakt detentieverleden de gemeente binnenkomt, of daar al veel langer deel van uitmaakt. Daarom is het goed om altijd, als kenbaar gemaakte standaardprocedure, te vragen om een VOG te overleggen. Daarmee worden zeker niet alle mogelijke risico's uitgesloten, maar zo worden discussies vermeden, en daarmee geeft de kerkelijke gemeente aan bewust zorg te willen dragen voor de veiligheid van haar kinderen en jongeren.

KERKEN MET STIP RECHTSPERSOON Vereniging met Beperkte Rechtsbevoegdheid

Met 64 vestigingen en 110 aangesloten gewezen gevangenen heeft Kerken met Stip na negen jaar zijn bestaansrecht bewezen. De Projectgroep is ervan overtuigd dat Kerken met Stip verdient te blijven. Ook organisatorisch stellen we ons in op duurzaamheid. Daarom zijn 'wij' met ingang van 1 maart 2011 een rechtspersoon in de vorm van een 'Vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid.' Daar zijn goede gronden voor.

- Sommige diaconieën hebben er moeite mee om collectegelden over te maken naar een privé rekening van de penningmeester. Voortaan is dit op een meer zakelijke basis geregeld.
- Voor onderdelen van ons project zijn steunfondsen aan te spreken. De meeste fondsen stellen rechtspersoonlijkheid als voorwaarde.

- Kerken met Stip werkt nauw samen met het Justitiepastaat en Exodus Nederland, echter zonder een ondergeschoven kind van genoemde organisaties te zijn. In die driehoek staat Kerken met Stip voor het kerk-eigene van de nazorg en verdient zij ook organisatorisch op eigen benen te staan.

Niet toevallig hebben we voor de meest eenvoudige vorm van rechtspersoon gekozen. Het bestuur wordt gevormd door vertegenwoordigers van de kerken, waaronder nu ook de Evangelie- en Pinksterkerken, en van het Justitiepastaat. Bij de Kamer van Koophandel Midden Nederland staat Kerken met Stip onder nummer 524.504.22 geregistreerd.

Het bestuur van Kerken met Stip

Oproep aan Justitiepastes

Er is behoefte aan justitiepastes die als 'Gangmaker' willen helpen om op specifieke plekken in Nederland, kerken bereid te vinden om een Stipkerk te worden. Gangmakers leggen het contact met een kerkelijke gemeente en begeleiden het proces van bewustwording in de gemeente om open te staan voor ex-gedetineerden. Vooral in de omgeving van nog een aantal PI's in Nederland bestaat de wens om kerken te vinden die deze uitdaging aanwillen gaan.

Bericht

Deze zomer treedt Paul Oskamp wegens leeftijd af als secretaris van Kerken met Stip. We zijn blij een opvolger voor hem bereid te hebben gevonden in de persoon van Martin Zandstra. Hij is justitiepastor in Amsterdam en Zaandam en secretaris van de Ondernemingsraad van de Dienst Geestelijke Verzorging van het Ministerie Veiligheid en Justitie. Zijn adres: Kaarder 65, 1625 TL Hoorn. Tel. 0229.269.191 of 06.138.968.32. E-mail: a.m.zandstra@kpnmail.nl.

Ondertussen is de projectgroep het bestuur geworden van de nieuw opgerichte Vereniging Kerken met Stip. Voorzitter is de emeritus justitiepreekant Christiaan Donner. Zijn adres is:

Christiaan Donner, Huijgensstraat 6, 2515 BC Den Haag, tel. 070-380.38.90; e-mail cdonner@online.nl.

Dat betekent ook dat we met grote dankbaarheid voor het vele werk dat hij verzet heeft, afscheid hebben genomen van Ludger Schüling; hij was jarenlang voorzitter van de projectgroep. Hub Vossen, stafmedewerker kerk en samenleving van het bisdom Roermond, heeft zich in de loop van het vorige jaar gevoegd bij de projectgroep en is nu dus ook bestuurslid van de vereniging.

Paul Oskamp neemt officieel afscheid op de jaarlijkse Ontmoetingsdag op 24 september in Utrecht.

COLOFON

De Nieuwsbrief van *Kerken met Stip* verschijnt gratis tweemaal per jaar onder redactie van het bestuur van de Vereniging Kerken met Stip. Eindredactie Anne Kooi. Secretariaat: Martin Zandstra, Kaarder 65, 1625 TL Hoorn, tel. 0229-269.191 of 06-138.968.32. E-mail a.m.zandstra@kpnmail.nl. Website: www.kerkenmetstip.nl
Deze nieuwsbrief mag vrijelijk worden vermenigvuldigd en verspreid. Giften voor het landelijk werk van Kerken met Stip zijn welkom op bankrekening 605.28.22 t.n.v. Kerken met Stip.